

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ"ו אב תש"פ | דף היומי בבלי: עירובין ז | דף הכולל: עירובין קב.
דף היומי בהלכה: מסימן תק"ד סעיף ג' עד תחילת סימן תק"ה.
מוסר: אהבת חסד - אות ח' עד פרק ו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק א מידה ז עד סוף פרק א

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הבחור החליט ללכת את כל ירושלים על פסי 'הרכבת הקלה'... | מדוע אמר האדמו"ר מבעלזא שליט"א את פרק 'איזהו מקומן' בעיצומה של שמחת
נישואי נכדו? | שתי סגולות נפלאות שפעלו ישועה מעל לדרך הטבע | מי ששמו 'ישי' – האם די לו באמירת הפסוק 'יהיו לרצון' שבסוף שמו"ע? | 1955

חדשות דרשו

רבבות בני ישיבות בכל העולם היהודי נערכים ונרגשים לקראת המבחנים המסכמים של תכנית 'בזכות התורה'

Nati Shohat/Flash90

- לא פחות מ-50 אלף תלמידים אמורים להיבחן במקביל בכל רחבי העולם על החומר הנלמד •
- מועדי המבחן המדויקים יפורסמו במודעה מיוחדת ביום שלישי הבא, וב'קו השיעורים' של דרשו •
- בארגון דרשו מסכמים למעלה ממיליון שעות של שיעורי תורה שנשמעו בקו המיוחד

הבריאות.

בעקבות התפשטות הנגיף, ולאחר פניות רבות של בתי כנסת רבים בכל הארץ והעולם, ניאותו בארגון דרשו לקיים מבחנים גם במקומות נוספים בהתאם לבקשות קהילות ו'ישיבות בין הזמנים'. המבחנים ייערכו בקבוצות קטנות ויש לתאם מראש עם האחראים על המבחנים, על מנת לתאם את קיום המבחן באופן מסודר.

המבחן על החומר שנלמד במסגרת 'תכנית בזכות' יכלול 20 שאלות במסכת כיצד מברכין - גפ"ת, ועוד חמש שאלות על מסכת אבות, והוא נערך ע"י תלמידי חכמים מופלגים הבקאים בסוגיות, וצוות מגיחים מיוחד שעבר וניפה והגיש מבחן ברור ואיכותי לתלמידים היקרים דורשי ה' ומבקשי שמו. בארגון דרשו מבהירים כי יש להקפיד ולמלא את המבחן לפי

אחרי כחודש של לימוד יחד בחדוותא דאורייתא, רבבות בני הישיבות ברחבי תבל מצפים למבחן המסכם לתכנית 'בזכות התורה' של ארגון 'דרשו' שבמסגרתו למדו בהתמדה את פרק 'כיצד מברכין' במסכת ברכות, וכן השתתפו בלימוד ב'פרקי אבות' לפי סדר 'קנין חכמה'. הלימוד המיוחד יצא לדרך לאחר קריאתם של מרנן ורבנן שליט"א שקראו לתלמידי הישיבות להתחזק דווקא בתקופה הזו, וכהכנה לחודש אלול הבעל"ט.

בימים האחרונים בארגון דרשו עמלו על הכנת מקומות המבחן שיקלטו את רבבות הנבחנים שמבקשים לבחון את ידיעותיהם בחומר הנלמד בחודש האחרון, לשנן ולחזק את ידיעותיהם בהלכות ברכות. כל מיקומי ומועדי המבחן המדויקים יפורסמו במודעה מיוחדת ביום שלישי הבא, וב'קו השיעורים' של דרשו, והכל בכפוף למצוות 'ונשמרתם מאוד לנפשותיכם' ולכללי משרד

עם סיום התכנית, ב'דרשו' מציינים כי לפי הרישומים במערכת הארגון בסוף השבוע הנוכחי, למעלה ממיליון שעות של האזנה ולימוד נשמעו ב'קו השיעורים' המיוחד, אליו פנו תלמידי ישיבות מכל רחבי תבל, על מנת להחכים ולקנות דעת בסוגיות שנלמדו בפרק 'כיצד מברכין'.

העובדה שמרנן ורבנן, ראשי ישיבות וגדולי הדור שליט"א הם אלו שמסרו את השיעורים גרמה לכך שגם יהודים שאינם בני ישיבות, אברכים ותלמידי חכמים הצטרפו לשמיעת השיעורים בסוגיות המרתקות של הלכות ברכות, הנוגעות כידוע לכל יהודי, בכל רגע בחייו.

הכללים המופיעים ע"ג המבחן, ובמידה ויש משהו לא ברור ניתן לפנות לרכז הנמצא בשטח. רק לאחר בדיקת המבחן, המלגה המתאימה, שנגזרת מההצלחה במילוי כל התשובות כראוי, תועבר לנבחנים.

המבחן הינו בינלאומי ומתקיים במדינות רבות ובכמה שפות, ויהיה למעשה המבחן היהודי הגדול בעולם, ויקיף לפי הערכות בארגון דרשו, לא פחות מ-50 אלף נבחנים. בכל מדינה, ההנהגות בנושא הקורונה שונה, ובארגון 'דרשו' התייעצו בכל מקום עם גדולי ישראל ועם שרותי הבריאות המקומיים על מנת לערוך את המבחן בצורה בטוחה ככל הניתן.

יעולם הישיבות'

היערכות בישיבות לפתיחת זמן אלול על פי המתווה שהושג בהכוונת מרנן ורבנן רועי ישראל שליט"א

Yossi Zeliger/Flash90

מתווה "התו הסגול לישיבות והיכלי התורה" מערך קפסולות מדורג בנוהל אחיד שמאפשר לכל בחור לשוב ולשקוד בתורה בתוך היכלי הישיבות תוך הקפדה מושלמת על הנחיות הבריאות וכללי הזהירות כפי שהורו גדולי ישראל שליט"א • זכות הוגי התורה שהיא מגוננת ומצחה תעמוד לעולם התורה ולכל בית ישראל והקב"ה ימנע מגיפה מעמנו ונחלתו ויתקיים בנו "זהסירותי מחלה מקרבך"

התכנית הנרחבת שזכתה לשם 'התו הסגול לישיבות והיכלי התורה' הינה 'מתווה ליטוב' (שהוצע לראשונה ע"י הרב שמואל ליטוב מנכ"ל עיריית בני ברק) בשדרוג והרחבה תוך יצירת עוגני זהירות ואחריות כפולה ומכופלת נוכח נתוני התחלואה מחד, והיקף הישיבות הצפויות להשתתף במתווה - כלל היכלי התורה ורבות לומדיה כ"י, בהיקף גדול ומשמעותי, במתווה המרחיק חשש חולי וסכנה, מתווה שיש בו אחריות רפואית יחד עם שימור מלא של 'נפש הישיבה' ועמל תורתה בעוז ובגאון.

עיקרי התכנית ומרכז השליטה והסיוע:

עיקרי התכנית היא בחלוקת הישיבות הקדושות ל-3 מסלולי פעילות עיקריים: קפסולות מתמזגות: קבוצה מבודדת ('קפסולה') המתמזגת עם קבוצות נוספות בתום תקופת הבידוד הראשונית כשהן הופכות להיכל אחד מבוקר ומבודד לכניסת גורמים מבחוץ. קפסולות נושמות: קבוצות סגורות ייעודיות שאינן מתמזגות עם קפסולות נוספות לאורך כל תקופת הזמן - מתווה המיועד בעיקרו לישיבות בהם חדר האוכל ו/או הפנימיה אינם במתחם אחד סגור.

כהפקת לקחים וכגורם מסייע, הוקם על ידי ועד הישיבות מרכז שליטה ארצי - משל"ט, שירכז את כלל פעילות הישיבות הקדושות כגורם מסייע ומכווין, במתן הדרכה וסיוע לכל מקרה של תקלה, חשש תסמינים וצורך בבידוד. המשל"ט יפעל יד ביד עם מנהלי הישיבות וירכז את כלל הפעילות במתן הדרכה ומענה מקצועי ורפואי לכל בעיה העלולה להתעורר, במטרה ברורה והחלטית למנוע מקרי תקלה

בדריכות, התרגשות ותפילה הוכרז אמש יום ה' על השלמת מתווה פעילות הישיבות הקדושות בזמן אלול הבעל"ט, מתווה שנבנה ונוסח בדי עמל בעבודה ארוכה ומאומצת בשליחות מרנן ורבנן רועי ישראל שליט"א, במטרה חדה וברורה: להותיר לפליטה את 'יבנה וחכמיה' - הישיבות הקדושות נשמת החיים של כלל ישראל לדורות עולם, ולאפשר את קיום הישיבות הקדושות במתווה ראוי ומוסדר שיש בו שמירה ואחריות על רבבות עמלי התורה רבנן ותלמידיהון, תוך המשכת רציפות הלימוד ופתיחת שערי היכלי התורה לכלל בני הישיבות הקדושות בנוהל ברור ומאושר על כלל הגורמים.

ואכן, בתום פעילות כבירה ומאומצת שארכה שבועות ארוכים אפופי יראה וחרדה מול היקפי התחלואה מחד וגודל האחריות לעולם התורה מאידך, הודיע אמש הצוות המקצועי המיוחד שמונה לנושא על השלמת המתווה עליו סמכו מרנן ורבנן שליט"א את ידיהם ככורח השעה וכהוראה שתישם החל מהיום ולקראת תחילת הזמן הבעל"ט בכל היכלי התורה בכל קצווי ארץ הקודש.

עבודת הצוות המיוחד שנוהל על ידי ועד הישיבות בראשות יו"ר הוועד הרה"ג רבי חיים אהרן קאופמן שליט"א, לוותה באופן רציף על ידי נציגי רבותינו ראשי הישיבות שליט"א וכללה את מיטב אנשי המקצוע שהצטרפו לאתגר ולשליחות למען רבבות לומדי התורה. מי שריכז את המאמצים מול משרדי הממשלה הוא מר רוני נומה וצוותו, הרב ד"ר ציון שלוסברג - משרד הבריאות, נציגי המשל"ט, מר מיקי אדלשטיין - ריכוז תחום הבדיקות, והרב בנימין כהן ממונה מתווה הקפסולות בוועד הישיבות ומרכז התכנית.

והתפרצות תחלואה ח"ו.

המשל"ט יפעל בצוות מתוגבר ובהנחיות רפואיות ברורות אותן מרכז הרב ד"ר ציון שלוסברג בעמל רב, כאשר הצוות המקצועי בראשות רכז התכנית הרב בנימין כהן והצוות הלוגיסטי מרכז את מלוא המענים הפרטניים הנוגעים לשייכות הקדושות, במערכי ההפרדה הטכנית, החלוקה לקפסולות, שלבי המיזוג, מערך בידוד פנימי, התמודדות עם אתגרים ועוד. חלק מקצועי נרחב הכולל מערך בדיקות וקליטת תלמידי חו"ל מטופל על ידי צוות בראשות מר רוני נומה במערך פרטני וממוקד.

שינויים ושדרוגים:

המתווה החדש כולל שורת שינויים נרחבת ממה שהונהג בזמן הקיץ האחרון והפך ל'פיילוט' מקצועי שנבחן על ידי הוועדה ונבדק באופן מעמיק על ידי רשויות הבריאות. בין השינויים המרכזיים ניתן למנות: 1. תקופת הבידוד הראשונית לכלל תלמידי הישיבה טרם מיזוגם. 2. קביעת רף חדש ומשמעותי של הרחבת הקפסולות עד 50 תלמידים בקבוצה. 3. החלת החובה על הפיכת מתחם הישיבה לסגור והרמטי לכניסה ומניעת מקרי הדבקה ח"ו מבחוץ. 4. הפרדה פיזית מוחלטת כולל שטח מפורז בין הקפסולות. 5. חובת עטיית מסכה בכל עת עד לתום תקופת המיזוג.

בנוסף, בתקופת הבידוד הראשונית יוקצו מקומות קבועים לכל תלמיד לתפילה ולימוד, לשיעורים, בחדר אוכל ובפנימיה, וזאת בכדי למזער את כמות מחויבי הבידוד במקרה של תקלה נקודתית. בשלב המיזוג בין הקבוצות - לאחר השלמת תקופת הבידוד הראשונית, תישאר על כנה חובת היותה של הישיבה מתחם סגור הרמטי, אך ללא הפרדה פיזית בין הקבוצות, ללא הגבלת תלמידים בקבוצה וללא חובת עטיית מסכה לתלמידים למעט הצות הרוחני שיחויב בעטיית מסכה.

בידוד והחלמה במקומות התורה

שינוי מהותי ומשמעותי במיוחד הוא התמודדות פנימית של היכלי התורה עם חייבי בידוד וחולים מאומתים. לראשונה יהיו בכלל היכלי התורה חדרי השהיה ייעודיים בכל קפסולה לבידוד ראשוני במקרה של תופעת אחד התסמינים בקרב מי מהתלמידים. יוקצה אגף מיוחד - סגור ומבודד - למחלימים במתחם הישיבה יחד עם אחריות של הנהלת הישיבה לפיקוח ומעקב רפואי באמצעות גורם רפואי מוסמך למתן שרות בעת הצורך.

ההפרדה בין חייבי בידוד ומקרים של חולים מאומתים תהיה ברורה ומוחלטת, ללא כל צורך ואפשרות של קרבה ומעבר למתחם הישיבה שימשיך לפעול בס"ד כרגיל. צוות מיוחד במשל"ט החירום מרכז את הנושא באופן פרטני ובמציאת פתרונות נקודתיים בתיאום מלא עם הנהלות הישיבות הק'.

שורת הוראות מפורטות היורדות לפרטי פרטים של היישומים הטכניים הועברו למנהלי הישיבות הקדושות, כאשר כלל ראשי הישיבות שליט"א עודכנו על הפרטים השונים ומערך הפעילות

המקיף את כלל הפרטים הנוגעים לקיום היכלי התורה וכניסתם של רבבות בניה לתקופת עמך ויגיעה בתנופה מחודשת.

בתכנית הוגדרו מקדמי בטחון והגנה למנחילי התורה צוותי ההוראה בישיבות הק', הגדרת צרכי יציאה, אופני יציאה וכניסה, מפגשי הורים, מינוי אחראי קורונה לכל קבוצה ואופן המענים לכל אחד מהנושאים.

מר רוני נומה אמר אמש כי "מדובר במתווה רב אחריות וזהירות שאנו ניגשים אליו בחרדת קודש ובדאגה מרובה. מדובר בימי מבחן אמיתיים, כאשר לכל ברור כי סטייה והתנהלות מקומית ללא אחריות, משמעותה חלילה סכנה ברורה לכל עולם התורה וכניסה לסכנה ממשיית". בפירוט הנושאים והמתווים שנבנו בעמל אמר מר נומה כי "באופן מורכב ואינטנסיבי נעשו צעדים עדינים ומורכבים על מנת למנוע סיכון חיים ויצירת מעגלי הדבקה. זהו היעד הברור שהורו לנו גדולי ישראל כיעד ראשון וברור. מכאן האחריות מוטלת על כולנו בראיה קולקטיבית של שמירה על בריאותם של בני הישיבה כולה יחד עם כל בני הישיבות כאשר כשולן נקודתי משמעותו סיכון כללי".

מערך בדיקות דיגום ראשוני

חידוש נוסף ומשמעותי אליו הגיע הצוות, הוא בהקצאה רחבה של מערך בדיקות סטטיסטיות לאלפי תלמידי הישיבות המשתלבים בקפסולות. בפעילות מיוחדת הושגו אישורי משרד הבריאות למערך בדיקות לאלפי התלמידים הראשונים שיחלו במתווה, כאשר ראשי הישיבות שהחליטו על הצטרפות למקדם בטיחות זה, ייבדקו בימים הראשונים בתוככי מתחם הישיבה, על מנת לבדוק מקרי סיכון וליצור מרחב של השתדלות ואחריות כפולה לשלומם של בני הישיבה ותלמידיה ופתיחת הזמן באופן רציף וללא תקלות.

מר מיקי אדלשטיין שמרכז את הנושא בעמל אמר אמש כי מדובר בבשורה של ממש באופן ייעודי למען אלפי לומדי התורה: "מדובר במערך בדיקות ייעודיות שהושג על מנת למנוע גורמי סיכון, כשלכולנו ברור כי היעד של הפחתת הסיכון משמעותו פעילות הישיבה במתווה האמור בניתוק מוחלט משהות בקהילה ובכך לתת תרומה אדירה לקטיעת מעגלי ההדבקה בערים בהן רמת התחלואה גבוהה".

בצוות המקצועי יפרסמו גם הנחיות לכלל הורי התלמידים השבים לאוהלה של תורה, בהנהגות זהירות ואחריות להם ולסביבתם על מנת להגיע לזמן הבעל"ט בשובה ובנחת, בבריאות איתנה להם ולכלל תלמידי הישיבה בחינת 'ורב שלום בנייך - בונייך'.

המתווה החדש שיישמו הוחל במרץ באופן מיידי, מעורר התרגשות אדירה בקרב רבבות ישראל המייחלים ומצפים לראות בפריחת עולם התורה ובכח אורייתא המגנא ומצלא על כלל ישראל כולו, כאשר אלפים מתלמידי הישיבות הק' יחלו ביישום המתווה כבר ביום ראשון הבעל"ט, בשיבה נרגשת להיכלי התורה לקראת מיזוגם לחטיבה אחת של תורה ועמלה והמשך קול התורה שיתרונן בבתי המדרשות כשכלל ישראל כולו עוקב אחרי בניו בתפילה ובתחינה 'בכניסתו לבית המדרש' שלא תארע דבר תקלה ח"ו ויזכו לעלות במעלות התורה והיראה.

בדיוק אתמול - סיפרתי להם - עברתי בסמוך ל'רכבת הקלה'. היה שם על המסילה איזה נער 'חכם' שהחליט שבמקום לצאת לצפון או לדרום ולהתעייף במסלולים השונים - האטרקציה של השנה היא ללכת את כל ירושלים על פסי הרכבת...

Sliman Khader/Flash90

תקשיבו לצפירת האזהרה!

שהתורה מגנא ומצלא, ורק העיסוק בה דבר יום ביומו הוא שיעניק שמירה והגנה מכל פיתויי הרחוב.

התערבתי בשיחתם, שלא כהרגלי, וסיפרתי להם שבדיוק אתמול עברתי בסמוך ל'רכבת הקלה', והיה שם על המסילה איזה נער 'חכם' שהחליט שבמקום לצאת לצפון או לדרום ולהתעייף במסלולים השונים - האטרקציה של השנה היא ללכת את כל ירושלים על מסלול פסי הרכבת. בשבת עוד ניחא, אבל בימי החול, איך בדיוק תיסע הרכבת?

הקטר היקר והנעים צפר פעם אחת וחשב שזה מספיק, אך משלא נענה, חזר וצפר שוב ושוב, ומיודענו 'החכם' איבד את סבלנותו והפטיר: "שמעתי, שמעתי כבר..." והמשיך להלך לו בנינוחות בין מוטות הברזל הארוכים שמונחים על הרצפה. עד שבא מישהו חכם במיוחד, ירד לפסים, תפס בידי והעלה אותו למדרכה הסמוכה...

זה לא היה באמת, אבל רעיון זה שמעתי בשם הסבא מסלבודקא זצ"ל, שכע"ז השיב לבחור שהעז ותמה על ששיחותיו חוזרות על עצמן, ואמר לו: "וכי כאשר תעמוד על פסי הרכבת והקטר ישמיע צפירה כדי שתזוז מן המקום, כלום תאמר גם אז ששמעת כבר אתמול את קול הצפירה?!"

לצערנו יצר הרע מצליח להפיל ברשתו בכל 'בין הזמנים' עשרות בחורים. ויודע־דבר מתעקשים לטעון כי לא לחינם נפל ט' באב בסמיכות ל'בין הזמנים', באשר כל הקינות והבכיות שלנו, אמורות גם לגבי חללי בין הזמנים. הרוגים בגוף, והרוגים בנפש.

"לבי לבי על חלליהם". כמה בני־תורה היו ואינם איתנו עוד. כמה נערי־חמד עמדו על הצוק הגבוה ביותר, אך לפתע איבדו את יציבותם בגלל צעד אחד יותר מדי ונפלו לתהומות. חשוב להקשיב לצפירה!!

הרב יהושע כהן

הם עמדו שם לצד ברזי הנטילה, כדי לקיים מצות 'הכון' וליטול ידים לפני תפילת ערבית. ואני, מבלי שארצה שמעתי אותם דנים על השיחה הארוכה אותה השמיע ראש הישיבה זה עתה. היתה זו שיחת הדרכה מיוחדת בטרם היציאה ל'בין הזמנים'. ראש הישיבה עמד בהיכל כשפניו להבות אש, והוא מנסה לתת לתלמידיו וצאן מרעיתו עצות והדרכות חשובות לקראת היציאה ל'בין הזמנים'.

הרב חזר והזכיר את הדברים הפשוטים עליהם גדלנו, שהעולם עומד על התורה, וכל אחד מבני הישיבה הוא כנהג האוחז בהגה ומנהיג את העולם, ועליו מוטל לשמור על מסלול נסיעה בכביש בטוח, ושלא לסטות מן הדרך ימין ושמאל. חובה עלינו להשמר מכל הנסיונות והמכשולים, ולהזהר מהסכנות שאורבות לפתחו של כל בחור בימים אלו, כי היצירה הרע מנסה לגדוע לנו את תקופת הזוהר, ולהרוס ולקלקל בעשרים ימי החופשה את עשרים שנות העלייה והפריחה שלנו.

האמת, שלדעתי ולדעת רבים, סוד קסמו של ראש הישיבה טמון דווקא בכך שהוא יכול לחזור על האמת הפשוטה פעם אחר פעם, מבלי להתעייף, ומתוך אמונה יוקדת בכך שהתורה היא סוד חיינו וסלע קיומנו. ואם תשאלו אותי, הסגנון הזה של לחזור ולחזור ללא הרף, זה היופי האמיתי בשיחותיו של הרב.

אבל החברים שעמדו לידי לא חשבו כך. הם התלחשו על כך ששיחות רבות חוזרות על עצמן, הסיפורים הם אותם סיפורים, ואת המשפטים הקצובים והפסוקים הקבועים על חשיבות התורה, הם כבר יודעים בעל־פה.

מה שהפריע להם במיוחד היתה העובדה, שכבר שלשה שבועות ראש הישיבה חוזר ומזהיר כי אדם שלא יבנה תוכנית לימוד מסודרת ל'בין הזמנים', הסכנה קרובה אליו במאד, כיון

077-2222-666 או ***4992**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"החלטתי לא לבקש דבר מאיש! בכל עת שדאגת הכסף איימה עלי, 'החזרתי לה אפיים' בניגונים מרוממים את הנפש. שרתי בפה, שרתי במחשבה, ופסוקי תהילים וקטעי תפילה היו לי ללחם חוק והשרו עלי אושר ושמחה..."

David Cohen/Flash90

שתי הסגולות הנפלאות שפעלו ישועה מעל לדרך הטבע

'בהילולים אקראנו', והסביר לי: כשדוד המלך היה בצרה, הוא כבר הודה על הנס שהקב"ה ישלח לו, משום שהיה בטוח בישועה. נכון שאין לי אפילו מקצת מהבטחון של דוד המלך, אבל המדרש אומר שאפילו רשע שבטוח בה' גם כן חסד יסובבנהו.

"שרתי לעצמי ניגוני שמחה וחיזקתי את עצמי בפסוקי הודיה בלכתי בדרך, בשכבי ובקומי. בכל עת שדאגת הכסף איימה עלי, החזרתי לה אפיים בניגונים המרוממים את הנפש. שרתי בפה, שרתי במחשבה. פסוקי תהילים וקטעי תפילה היו לי ללחם חוק והשרו עלי אווירה טובה, מלאת אושר ושמחה כי אני נמצא בידי הקב"ה לבדו, והוא אשר יפרנסני ויתן לנו את כל צרכינו לקראת החתונה הקרבה.

"בראש חודש תמוז השנה היה עלי להוציא את השטריימל עבור החתן ולשלם עבורו. לא היה לי שמץ של מושג מניין אשיג את הסכום המבוקש. והנה מתקשר אלי ידיד ואומר לי: 'אתה הרי עושה חתונה. יש לי בשבילך צ'ק של עשרים וחמשה אלף דולר. על שם מי אני מוציא את השיק?' והוא ממשיך לשאול: 'ואתה לא צריך עוד?'

"אבל אני, למה שאבקש, הן גם את הראשונים לא ביקשתי מאת בשר ודם. הקב"ה ישלח לי, אמרתי לו בנחת. 'ולמה אתה לא מפרגן לי שאני אהיה השליח?' הוא שואל אותי. 'נו נו, אם אתה רוצה להיות השליח, תבקש מהקב"ה שאתה תהיה השליח, ענית.'

זמן קצר לאחר מכן הוא התקשר אלי וביקש ממני שאבוא לקחת את הכסף, והגיש לי מעטפה ובה צ'ק של שלושים אלף דולר וחמשת אלפים דולר נוספים במזומן.

"והבוטח בה' חסד יסובבנהו".

"כאן מדבר יהודי מאמריקה" - כך פתח בעל המעשה דלהלן את סיפורו האישי בקו 'השגחה פרטית'. "בעזרת ה' בעוד שבועיים אוביל את בני החתן לחופה, וכמו שאתם יודעים, להיות מחותן זה דבר עצום בגודלו, עצום ללא כל פרופורציה ליכולת של בן אדם. הקושיה של הגמרא 'כסף מנלך' היא אכן קושיה קשה כברזל, כשעלי להוציא סכומים אדירים בשביל ליל החתונה, דירה, רהיטים, שכירות, מלבושים, הכל כנאה וכיאה לחתן דומה למלך.

"ברוך השם, ביומיום אני עושה השתדלות לפרנסה, והחלטתי שדי בזה. איני מבקש כסף מאיש. הרי רק מי שהקב"ה יתן בידו את הכסף בשבילי, יביא לי אותו. אז בשביל מה ללכת סחור סחור ולהתדפק על פתחי נדיבים, כשביכולתי לדבר ישירות עם הקב"ה? "התחזקתי במאמר ששמעתי מהרבי מסקולען זצ"ל, שאמר בשם הרה"ק מרוזין זי"ע על הפסוק בתהילים (בפרק יג) 'עד אנה תסתיר את פניך ממני, עד אנה אשית עצות בנפשי' - מתי יש הסתר פנים? כשאדם משית לעצמו עצות. אבל כשמגיעים למסקנה שרק ה' יתברך יכול לעזור - אז זוכים לגילויים מופלאים של השגחה.

"ובכלל, מה לי לדאוג על העתיד? 'תמים תהיה עם השם אלוך!'

רש"י אומר שם: 'ולא תחקור אחר העתידות', ואין זה משנה אילו עתידות, מה שיהיה בעוד עשר שנים או בעוד עשר דקות.

"שתי סגולות נפלאות קיבלתי על עצמי לקיים בימי ערב השמחה: את הסגולה של הרה"ק ר' ברוך ממז'ביו זי"ע, ששמחה היא סגולה לפרנסה, ואת הסגולה שהרבי מסקולען זצ"ל הראה לי פעם בתהילים בפסוק 'מהולל אקרא השם', ורש"י מפרש:

על דא ועל הא

זקני ניסה להטמין את הלחם בכל מיני מקומות, אבל תמיד היה אותו איש-בליעל מגלה את המחבוא וגונב את מזונו הדל. הוא נחלש מיום ליום עד שהגיע לשערי מוות. יום אחד, בהתהלכו סמוך לגדר המחנה, שמע לפתע קול קורא אליו: "רבי, רבי..."

דוד דנברג

מפניני גאב"ד חרדים הרה"צ ר' אשר אנשיל כ"ץ שליט"א

כשהיה חתן נתמנה לדיין העיר מאקאווע יצ"ו כממלא מקום חותנו שעלה בסערה השמימה. כגודל גאונותו בתורה כך היה גודל מסירותו

מרון זקני הגה"צ רבי יהושע כץ זצ"ל"ה אב"ד סאמבאטעלי אשר בהונגריה, ידוע היה לגאון אדיר בתורה. עוד בהיותו צעיר לימים

לכל מצוות ה'.

היום בחורין ובסדקין. דא עקא, שברנש בליעל מדיירי המחנה עקב אחריו בתדירות לראות היכן מחביא את פרוסת לחמו הדל, ובלא רואים היה גונבו ואוכלו. לא עזרו לזקני מחבואיו השונים, על כולם היה אותו בליעל עולה וגונב את כבשת הרש. משכך, היה זקני נחלש מיום ליום עד שהגיע לשערי מוות ממש.

ויהי היום וזקני מתהלך בקשי וכבדות בסמיכות לגדר התיל אשר סביב למחנה, והנה שומע הוא 'בת קול' צועקת לפניו: "רבי, רבי..." הייתה זו אשה מעיירת רבנותו במאקאווע, שזיהתה אותו וצעקה לאמר: "איך נפלו גיבורים, הלוא כבודו נראה כבר מינן חלילה". זקני תינה בפניה את מצוקתו וכל פרשת הלחם, ובשומעה זאת ביקשה הימנו להמתין שם קמעה וכעבור שעה קלה שבה עם תיק קטן בגודל כיכר לחם שתפרה עבורו משאריות פיסות בד, וזרקה לו את התיק מעבר לגדר כדי שמעתה ילבש את התיק על גופו ובתוכו ישמור את הלחם, שיהא לו פת בסלו - לחם שולחן לפניו תמיד. ואכן מאותו היום אכל צדיק לשובע נפשו לחם מרורים, ובכוחה ניצל. שנים רבות לא ידע זקני מה עלה בגורלה של אותה אשה כשרה ולא יכול היה להכיר לה טובה. ותיכף כשנודע לו שגם היא נצלה, בא להביע בפניה את הכרת תודתו, והיא זו שסיפרה למשפחתנו את סיפור דבר הלחם. יהי זכרו ברוך.

בפרוץ מלחמת העולם השנייה תפסוהו הנאצים ימ"ש למחנה עבודה, שם השביעוהו מרורים ולענה ושתה את כוס התרעלה ה"י. אך, כל ימיו שם יד לפה ולא אבה לספר ממאורעות הימים האימים ההם. פעמים בודדות פתח פיו בדברים מסמרי שער, איך הצילו ה' ממכשול וצער, אך רוב קורותיו נשארו בתהום המצולה. זאת ידענו, שמסר נפשו לא להיגעל במאכלות אסורות וזכה לעמוד בניסיון, אך לא ידענו איך.

שנים רבות לאחמ"כ ביקש פעם זקני בפתאומיות לבקר בבית אשה זקנה שנודע לו שגרה לא הרחק. כשהופיע זקני בביתה, פתחה פיה בקול צהלה וזמרה, וענתה ואמרה: "ברוך ה' שניצלת! אשריי שראיתך בכך". לעומתה השיב זקני: "ברוך רחמנא שלא עזב חסדו מעמי, וכיון שנס הצלתי התגלגל על ידך, באתי הנה להודות לך בהכרת טובה מרובה".

כשניסינו לברר את מעשה ההצלה שאליו כווננו דברי זקני אל אותה אשה, אז הוברר לן למפרע סיפור הצלתו.

זקני ע"ה ניזון היה באותו מחנה מלחם שחור גס שאמור היה להספיק עבורו לכל המעת לעת כולו. אך היות שבגדי האסירים אותם לבש היו ללא כיסים, נאלץ היה להחביא את פרוסת הלחם להמשך

יהלומים מגדולי ישראל

אמר רבי זונדל זצ"ל לאברך: "אם תשמע לעצתי, הוסף נא עוד דקה אחת לסדר לימודך בכל יום". הביט בו האברך בתמהון: "זכי מה חשיבות יש לרגע אחד בודד מתוך כל המעת לעת!?"...

דקה אחת של תורה

עובדא נפלאה אירעה בעיצומה של שמחת נישואי נכדו בכורו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א [מבעלזא] - הרה"ג רבי שלום שליט"א, ממנה נוכל ללמוד עד כמה מוטל עלינו לנצל כל רגע פנוי ללימוד התורה הקדושה ושלא לבטל את הזמן חלילה. היה זה בסיום סעודת המצוה, כאשר הסדרנים החלו לפנות את מרכז ה'שאטער' מהשולחנות והספסלים, לקראת עריכת המעמד הנשגב והנעלה של ה'מצוה טאנץ'. באותה עת עדיין ישב מרן שליט"א על גבי בימת הכבוד, כשהכל ממתנינים עד שהמקום יהיה מוכן ומזומן לעריכת ה'מצוה טאנץ', ומטבע הדברים שררה במקום המולה רבה, כשקול גרירת השולחנות גורם לרעש.

בתוך כך פנה מרן שליט"א לחתן היקר שישב לצידו ואמר לו: "הלא יהודי צריך לנצל כל רגע ללימוד התורה. גם אם לא שייך להתרכז כעת כדבעי, אפשר לפחות לומר פרק 'איזהו מקומן'..." ותוך כדי דיבור פתח מרן שליט"א ואמר את פרק 'איזהו מקומן'... (גיליון 'אהבת תורה' - בעלזא)

פעם דיבר איזה אברך עם הגה"צ ר' זונדל קרויזר זצוק"ל בדרכי תורה ועבודה. לאחמ"כ ביקש ממנו האברך עצה טובה - שיורה לו איזו קבלה טובה יקבל על עצמו כחיזוק בתורה. אמר לו רבי זונדל: "אם תשמע לעצתי, הוסף נא עוד דקה אחת לסדר לימודך בכל יום".

הביט בו האברך בתמהון: "זכי מה חשיבות יש לרגע אחד בודד מתוך כל המעת לעת?"

נענה רבי זונדל ואמר לו: "אמרו חז"ל (ב"ב קכא:): שמט"ו באב 'מאן דמוסיף יוסיף', וברשב"ם (שם ד"ה מט"ו): יוסיפו לו שנות חיים - מתוך שהימים מתקצרין והלילות מאריכין, יעסוק יותר בתורה (שהרי אין עוסקים במלאכתן בלילה רק ביום).

"והנה, הרי כל הוספת ליל ט"ו על הלילה הקודם לו, אינו אלא בדקה אחת ויחידה, ועל כך עורכים שמחה רבה עד שלא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב' (שם עמוד א)... עתה אמור לי בעצמך - האם לא ראוי לקבל 'קבלה' על דקה אחת של תורה? (באר הפרשה)

בקול חרישי סיפר היהודי לרבי כי מאז השואה הוא כבר אינו שומר תומ"צ, ואין זה ראוי שהוא ישמש כחזן. אולם הרבי התעלם מדבריו. "חזן מעיירה פלונית" - חזר ואמר - "אנו ממתנינים לך למחר שתבוא ותיגש ל'עמוד'. גוט שבת, גוט שבת..."

והתוצאה? - 150 נכדים שומרי תומ"צ המזדקקים על קלה כבחמורה | כוחה של אהבת ישראל

ניגשו שניהם לפינה, והיהודי מספר לרבי כי הוא עבר את כל מאורעות השואה רח"ל, וסבל יסורים גדולים, והוא אינו רוצה לספר כל מה שעבר כדי שלא לצערו בשבת קודש, אמנם זאת יידע הרבי - אמר היהודי - שמאז המלחמה הוא אינו שומר תורה ומצוות. והוסיף לומר כי יתכן והיה צריך לומר זאת לרבי קודם קבלת שבת, אך זוהי המציאות, שהוא אינו שומר תורה ומצוות רח"ל. הרבי שמע את דבריו בכובד ראש, ואחר כך אמר לו: "חזן מעיירה פלונית, אנו מחכים לך למחר שתבוא להתפלל כאן ותגש ל'עמוד'. גוט שבת, גוט שבת..." וכך נפרד ממנו לשלום. ואכן למחרת הגיע הלה עם כפה לראשו, והרבי שלח אותו לגשת ל'עמוד'. הוא ניגש ל'שוכן עד', והיתה זו תפילה מיוחדת. כמו כן השתתף היהודי בסעודה שלישית ובתפילת מעריב במוצאי שבת.

לאחר התפילה אמר לו הרבי כי הוא מחכה לו שיבוא גם בשבת הבאה, כי אין הוא יכול להפסיד כזו תפילה. בשבוע הבא הגיע באמת היהודי לבית המדרש והרבי קידם את פניו בשמחה ואמר לו כי כבר המתין לו, ושוב שלח אותו להיות חזן בקבלת שבת ובמוסף.

אך בשבוע השלישי, שוב לא הגיע אותו יהודי, ובמקומו ניגש אדם אחר להיות בעל תפילה במנחה וקבלת שבת. בבוקר יום השבת, קודם תפילת שחרית, קרא הרבי לבנו הרה"ק רבי נפתלי צבי זי"ע - שלימים היה ממשיך דרכו ומ"מ וכיהן כאדמו"ר מבאבוב - וביקש ממנו לסור אל הפארק הסמוך ליד בית המדרש, ולחפש שם את היהודי הנ"ל. זאת משום שבפעם הראשונה שהרבי פגש אותו, היה זה כאשר הלך לכיוון הפארק.

רבי נפתלי צבי הלך לשם והתחיל לחפש. לפתע ראה את הברנס יושב על ספסל בלי כפה, קורא בעיתון לא חרדי ומעשן סיגריה רח"ל. בקנאות דקדושה רץ רבי נפתלי צבי אל אביו וסיפר לו מה שראה, וצעק במר לבב: "את מי שלחו ל'עמוד' בשבתות אלו? מי הוציא אותנו בברכות? - הלא הוא מחלל שבת בפרהסיא! ראיתי אותו מעשן סיגריה".

הרבי שמע את דבריו בנו וראה את כעסו דקדושה, ואמר לו: "לך אליו, ואמור לו שה'עמוד' מחכה לו..." רבי נפתלי לא יכול היה להתאפק, ושאל שוב: "והלא הוא מעשן בשבת?!". הסתכל עליו אביו הרבי והגיב: "ער רייכערט?! - דער דייטש

סיפר הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב לייקווד: שמעתי סיפור נפלא על הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע (שזה עתה - בר"ח אב - חל יומא דהילולא העשרים שלו) - שסיפר הגאון רבי מנשה ישראל רייזמאן שליט"א בשיעורו: לאחר המלחמה נסע הרה"ק ר' שלמה לאמריקה, והיה רב בבית המדרש אחד בוועסט סייד במנהטן, והתחיל לקרב את בני ישראל שנתרחקו ל"ע מהדרך הישר ושידל אותם לחזור לצור מחצבתם.

בערב שבת אחת, בעודו מהלך לבית מדרשו לתפילת מנחה וקבלת שבת, עבר לידו אחד שהיה נראה כגוי גמור. והנה הרה"ק פונה אליו ואומר לו במאמע לשון בשפת האידיש: "אולי אתה נכנס אצלנו לבית המדרש לתפילת מנחה וקבלת שבת?" הלה הופתע לשמוע את דברי הרבי, ושאלו: "האם אתה רואה עלי שאני יהודי?" שכן כאמור, היהודי נתרחק כל כך רח"ל עד שלא היה נראה עליו כלל שהוא יהודי. ענה לו הרבי: "בוודאי שרואים עליך שאתה יהודי". והוסיף ושאלו מהיכן מוצאו, והלה השיב באידיש: "מאחת מעיירות גאליציה" - ונקב בשם העיירה. הרבי אמר לו כי העיירה מוכרת לו היטב, וכי ישמח מאוד לראותו נכנס להתפלל בבית המדרש.

היהודי חשב וחשב, איך יכנס במצב ירוד שכזה להתפלל? אך לא היה שייך להתעלם ממאור פניו של הרבי ומחיוכו כובש הלבבות, ואכן הוא נכנס לבית המדרש, ויהודים טובים כבר דאגו לו לכפה על ראשו וסידור.

לאחר תפילת מנחה ביקש הימנו הרבי שיגש ל'עמוד' להיות שליח ציבור לקבלת שבת... היהודי התרגש מאוד ואמר: "כזו רוח הקודש! הלא אני הייתי הבעל תפילה הקבוע בעיירה בה התגוררנו לפני המלחמה, והייתי ניגש כל שבוע לתפילות שבת!"

אמר לו הרבי: "א"כ בוודאי שאני רוצה לשמוע אותך מתפלל". הרבי נתן לו טלית, ואכן היהודי ניגש להתפלל, והיתה זו תפילה נפלאה, בבחינת מכבד ה' מגרונו, כי אכן הלה חזן גדול היה.

לאחר התפילה, כשהרבי וקהל המתפללים הודו לו מאוד על התפילה הנפלאה, אמר לו הרבי כי נהנה מאד מתפילתו, וכבר זמן רב לא שמע תפילה נפלאה כזאת, והוא מבקש ממנו שיבוא גם למחר. בתגובה, ביקש היהודי מהרבי שיבוא עמו לפינת בית המדרש.

רייכערט?! [הוא מעשן?! - הגרמני מעשן?!]... ושוב הורה לו לגשת אליו ולומר לו שהוא מבקש ממנו לבוא להיות חזן אצלו - ה'עמוד' מחכה לו ואף אנו מחכים לו.
רבי נפתלי צבי ניגש אל היהודי ומסר לו דברי אביו הרבי. שאלו היהודי: "האם אמרת לאביך שאני מחלל שבת בפרהסיא ומעשן בשבת?" אמר לו ר' נפתלי צבי: "אמרת לי, והוא אמר לי שלא אתה מעשן רק הדייטש מעשן, ואמר לי למסור לך שה'עמוד' מחכה לך".

היהודי התרגש מאוד, ואמר לו: "אמור לאביך שהשבוע אינני יכול לבוא, כי אינני יכול לבוא מיד לאחר עישון סיגריה בשבת ל'עמוד', אבל בשבוע הבא אני מבטיח שאבוא".
בשבוע הבא אכן בא היהודי למנחה וקבלת שבת, כשהרבי ניגש למנחה והלה ניגש אח"כ. זה היה בשבוע הרביעי, ובשבוע שאח"כ כבר עקר הרבי את דירתו מאותו אזור ועבר להתגורר באזור אחר, ומאז לא ידע מה עלה בגורלו של אותו יהודי.

ארבעים וחמש שנים אח"כ, הרבי מבאבוב כבר התגורר בבורו פארק. יום אחד בעת קבלת קהל, נכנס אליו יהודי עם זקן לבן ששען על מקלו, ושאל: "האם הרבי יודע מי אני?"
הרבי השיב שאינו יודע. אמר לו היהודי: "אני החזן מאותה עיירה... האם הרבי זוכר אותי?"
אמר לו הרבי: "בודאי הנני זוכר!".

ואז סיפר היהודי לרבי כי נכדו מתחתן בשבוע הזה בבורו פארק, והוא רוצה להכיר טובה לרבי ולכן הוא מזמין אותו להיות מסדר קידושין, ומסר לו הזמנה. הרבי עיין בהזמנה ובירך אותו בכל הברכות, אמנם אמר לו שסידור קידושין הוא לא לוקח - אך אם הוא עושה שבע ברכות באזור הוא ישמח להשתתף. הרבי היהודי שאכן יתקיימו שבע ברכות לא הרחק, והוא מוזמן להשתתף.

ביום המיועד קרא אליו הרבי את בנו רבי נפתלי צבי, וביקש ממנו שיתלווה אליו להשתתף בשמחת השבע ברכות. בהגיעם לשם כבר עמד היהודי בחוץ וחיכה לרבי, ואמר בהתרגשות גדולה: "הרבי זוכר בוודאי מה שהיה עמי בפארק באותה שבת - אני רוצה לומר לרבי, שכאן באולם יושבים מאה וחמישים נכדים שלי בליעה"ר, שמשותפים בשמחת השבע ברכות, וכולם שומרי תורה ומצוות ומדקדקים בקלה כבחמורה! יידע הרבי - שכל זה בזכות כך שהוא שלח לומר לי בשבוע השלישי שאבוא להתפלל עמכם ושה'עמוד' מחכה לי. אלו הם הפירות של אותו מעשה..."
הרבי שמח מאוד ודמעות נשרו מעיניו מרוב התרגשות. בצאתם מהשבע ברכות אמר לבנו רבי נפתלי: "נו, אתה רואה שלא הוא עישן נאר דער דייטש האט גערייכערט?..."

בעקבות הסיפור נזכרתי במעשה דומה. לפני הרבה שנים היו בעירנו כמה בחורים של"ע התחילו לרדת מהדרך הישר. בתחילה הורידו את הכובע מעל ראשם, אח"כ גידלו בלורית, חבשו כפה קטנה, יצאו מהישיבה והלכו לעבוד.

הבחורים אמנם לא הלכו עם אביהם לבית המדרש, אבל לאחר ששמעו שבבית מדרשנו מתקיים כל שבוע בצפרא דשבתא קידושא רבא לאחר התפילה, לאט לאט התחילו להגיע לכאן בסוף תפילת מוסף כדי להתכבד במאכלי השבת שיוגשו בעת הקידוש. אנו קירבנו אותם מאוד ועם הזמן הם נעשו כאן מאוד 'היימיש'.
בשבת אחת בעת תפילת מנחה, הבחנתי שאחד הבחורים הגיע להתפלל. ביקשתי מהגבאי שיכבד אותו בעליה, אך כאשר התחיל הבחור לגשת לבימה והתכוון לעלות לתורה, ראיתי שאחד המתפללים הולך אחריו ורוצה להלביש לו כובע על ראשו. מיד החוויתי באצבעי לאותו מתפלל שיפסיק ולא יעשה כלום.

לאחר התפילה ניגש הלה אלי והתחיל להתלונן ולשאול: "אינני מבין, בשלמא בחיי הפרטיים של הבחור, איננו מתערבים - ילך ויתלבש כמו שהוא רוצה ואיננו אחראים לומר לו מה לעשות. אבל לעלות לתורה? - זה לא הפקר ועלט. יש כללים איך מתנהגים ואיך עולים לתורה. לתורה עולים כשלבושים עם כובע כראוי, ואם הלה אינו רוצה בכך, שלא יעלה לתורה..."

והוסיף לשאול: "אם אני הייתי עולה לתורה עם כפה בלבד בלא כובע, האם לא היו ניגשים אלי ונותנים לי כובע ללבוש?"
השבתי לאותו יהודי בצחות אם אתה היית עולה לתורה רק עם כפה, לא הייתי מצוה שילבישו אותך עם כובע, הייתי מצוה שילבישו אותך עם שטריימל. אבל אצל הבחור הזה הרגשתי, ש'ענת לעשות לה' הפרו תורתך..."

עם הזמן, התחיל הבחור הזה להגיע גם לתפילת שחרית, ואח"כ החל להגיע לכל התפילות, עד שעם הזמן, לאט לאט התחיל להתנהג בדרך הטוב והישר, ובמשך הזמן חזר להתלבש עם כובע וכו' כבחור טוב מן השורה, והפסיק לעבוד וחזר ללמוד בישיבה.

יום אחד קיבלתי טלפון, והלה שמעבר לקו הזדהה כאותו בחור שחזר ללמוד בישיבה. הוא אמר לי כי ברצונו להזמין אותי לסעודת סיום על מסכת קידושין... הבעתי באוזניו את שמחת הגדולה, ואז אמר לי הבחור בהתרגשות גדולה:

"אני רוצה לומר לכם, שלפני זמן, בעת שנכנסתי לביהמ"ד לתפלת מנחה בש"ק, סיפרו לי אח"כ מה שאירע, שבעת שעליתי לתורה רצו להלביש אותי בכובע, ואתם סירבתם. את האמת אגיד, שנהניתי מאד שלא גרמו לי בושות, ולא הפעילו עלי לחץ. ואלו הם הפירות מאותה פעולה..."

(נעם שיח)

קבל את גליון 'לקראת שבת' ישירות למייל
שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

פסוקים לשמות אנשים: מי ששמו 'ישי' - האם יכול להסתפק באמירת הפסוק 'יהיו לרצון' שבסוף שמו"ע? אדם שיש לו שני שמות - כמה פסוקים עליו לומר, ובאיזה אופן?

ארחות יושר צילום דוד זר

הוראות, הדרכות ועובדות ממרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, שגרשמו ע"י נכדו נאמן ביתו הרה"ג ר' אריה קניבסקי שליט"א

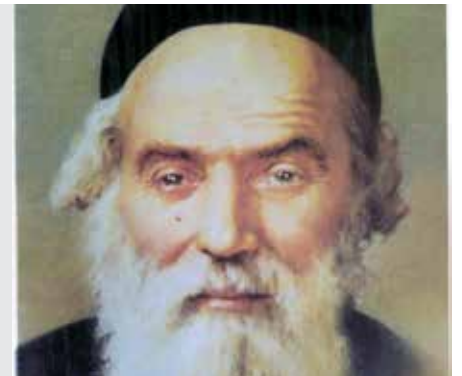
שעליו לומר דווקא פסוק אחר? והשיב רבינו שליט"א, כי יכול לקיים את הסגולה בפסוק זה של 'יהיו לרצון', אך לא בפעם הראשונה שמזכירו בתפילה, אלא יחזור ויכפול פסוק זה פעם שניה. במאמר מוסגר כדאי לציין דבר מעניין שלא רבים יודעים ממנו, כי דעת רבינו שליט"א שמי שיש לו שתי שמות, צריך להזכיר שלשה פסוקים: אחד לפי האותיות של שמו הראשון, השני לפי האותיות של שמו השני, והשלישי לפי האות הראשונה של שמו הראשון והאות האחרונה של שמו השני. כגון מי ששמו 'יעקב ישראל' - אומר פסוק שמתחיל ב' ונגמר ב', פסוק שמתחיל ב' ונגמר בל', ופסוק שמתחיל ב' ומסתיים בל'.

התפרסם ב'טליושר' 6881* - קו התוכן של ארגון 'ארחות יושר'

ידוע ומפורסם מנהג רבים, לומר בסוף תפילת שמונה עשרה פסוק מהתנ"ך שמתחיל באות בה מתחיל שמו של המתפלל, ומסתיים באות בה מסתיים שמו. ומובא בספרים הקדושים ובשל"ה הקדוש, שהאומר פסוק כזה בכל סיום תפילתו לאחר 'יהיו לרצון', הרי זו סגולה שלא ישכח שמו בעולם האמת. כאמור, רבים נוהגים כך, ואף רבינו שליט"א סידר רשימה כזו של פסוקים, המודפסת בחלק מהסידורים.

שאלה מעניינת נשאל רבינו שליט"א בענין זה: מי ששמו הוא 'ישי' כשם אביו של דוד המלך, והפסוק 'יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי' (תהילים י"ט ט"ו) מתאים לשמו, שהרי הוא מתחיל באות י' ואף מסתיים בה - האם יוצא ידי הזכרת הפסוק הזה בכך שאומר בסדר התפילה 'יהיו לרצון' וגו', או

האם מותר לשקר כדי להימנע מסיפור רכילות?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

עצם הסיפור ידוע כבר לשומע, ועל ידי הרמז שקיבל מהמספר מתברר לו מי האיש, עובר המספר ברכילות. מהדברים עולה, כי באופן שלא ניתן להבין על מי מדובר, אין איסור לשון הרע ורכילות. וכך מביאים בביאורים ומוספים בשם הגר"ח קניבסקי. אמנם הגר"ש הומינר כתב, שאף שלא עובר על איסור רכילות ולשון הרע, מכל מקום עובר בלאווין אחרים, השייכים גם בסיפור ללא פרטים מזהים: 'בצדק תשפוט עמיתך', 'לא תשא עליו חטא', וכן לאוין מדברי קבלה של 'ורעת איש באחיו אל תחשבו בלבבכם' וכן 'איש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם'. [אמנם, בשו"ת לחפץ בחיים (ח"ג סימן יב) הביא עדות מנכדי ה'חפץ חיים', שנשאל על כך והשיב 'שלשון הרע בלי שם הוא כמו מכתב בלא כתובת'. ומשמע לכאורה שלא פעל בכך

הסעיפים הנלמדים היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים' (ח-ט), עוסקים בשני מצבים מצויים ביותר: בסעיף ח' מלמדנו ה'חפץ חיים', כי כאשר משהו שואל את רעהו מה דיבר פלוני אודותיו, ואין לו דרך להשיב לו באופן שלא יהיה שקר גמור וגם לא רכילות - מותר לו לומר שקר מפני השלום! בביאורים ומוספים מביאים, כי יש שכתב שהדברים אמורים רק לגבי רכילות, ואילו לגבי לשון הרע אין היתר לשקר כדי להימנע מכך. מאידך הוכיחו כמה אחרונים שהדברים אמורים גם לגבי לשון הרע.

הדין השני, בו עוסק סעיף ט', הוא לגבי 'רכילות ללא שם'. כותב ה'חפץ חיים', שאפילו אם מספר הרכילות אינו אומר לשומע במפורש את שם האיש שדיבר אודותיו, אך על ידי סיפורו ממילא אחר כך נודע לו מי הוא האיש, עובר המספר ברכילות. וכן אם

לו את העוולה [ולא תהיה לו אפשרות לברר בעתיד מיהו]. דעת הגר"א גניחובסקי, שכיון שמפני שלא יידע מי מהם עשה לו עוולה, יטור איבה בלבו על כולם, עובר המספר על איסור רכילות.

כלום ולא עובר שום לאו, וראה עוד בביאורים ומוספים בענין זה]. נידון נוסף בענין זה מובא בביאורים ומוספים - לגבי אופן שהמספר גורם לשומע להסתפק בין כמה אנשים מי מהם עשה

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

מי זוכה לשמוע בת קול בכל יום?

עירובין דף ז

ורבי יהושע היא דלא משגח בבת קול

מאותה בת קול, וכשאדם רוצה לשמוע, הוא שומע את הבת קול בתוך ליבו, וכל זה רק אם אכן באמת רוצה הוא לשמוע. ודבר פלא מובא בתפארת ישראל (אבות שם יכין אות לה), "שאמרו הטבעיים בספרי הגאוגרפיה שגם עכשיו סביב להר סיני, באויר שמעל ההר, נשמע תמיד קול הברה כעין קול רעם דברים, ואין מבין" ע"כ.

(קב ונקי)

המשנה באבות (פ"ו מ"ב) אומרת: "בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב, ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה". וידועה הקושיא, שלכאורה מהי התועלת בזה אם אין מי שישמע?

ואומר הגרא"א דסלר זצ"ל (במכתב מאליהו ח"א עמ' 234), וכן מובא כבר בכמה ספרים בשם הבעל שם טוב, שהרהורי התשובה העולים בלבו של אדם על ביטול תורה, הם משתלשלים

* חדש - שיעורים בפרק כיצד מברכין במסגרת תוכנית בזכות התורה (שלוחה 27)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

24 שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2 3 4

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 2

הרב **אליה אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 1

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2 6

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הר' **אברהם פוקס** הי"ו
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

חדש!

שיעורים בפרק 'כיצד מברכין'
במסגרת תוכנית 'בזכות התורה'

שלוחה 27

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ו
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

באיזה מקרה מותר לכתוש דגן ביום טוב במכתשת קטנה?

מכתשת ביתית קטנה שלא נוהגים לכתוש בה, מהווה שינוי מדרך הכתישה הרגילה, ומותר לכתוש בה ביום טוב. ובשעת הדחק, כאשר לא היה פנאי בערב יום טוב לכתוש את הדגן, וזקוקים לו ביום טוב - ניתן להקל. ובכל מקרה, אם פעולת הכתישה גורמת בהמשך להיכשל באיסור מלאכת 'זורה', יש להימנע מהכתישה, (ראה במקורות).

[שו"ע תקג, ד, משנ"ב טו, שעה"צ יט, וביה"ל ד"ה וכיון]

אסור לכתוש דגן ביום טוב במכתשת גדולה, ויתכן שהאיסור הוא אפילו כשנעשה 'שינוי' מדרך הכתישה הרגילה. אבל במכתשת ביתית קטנה, מותר, כיון שהדגן אינה נכתש בה עד דק, ולכן בדרך כלל לא טוחנים בה, והרי זה שינוי מהדרך הרגילה. ולדעת השולחן ערוך - אין לנו ידיעה ברורה כיום לגבי מידות המכתשות - איזוהי גדולה ואיזו קטנה - ולפיכך אסור לכתוש דגן בכל מכתשת שהיא. ברם, יש מהאחרונים שכתבו כי גם בזמננו,

איזה הבדל יש בהלכות טחינה ביום טוב בין דגן פשוט למשובח?

כמויות קטנות - אין זה נחשב לשינוי. וכמו כן, יש אומרים, שדגן משובח, עמיד, שאף אם יכתשוהו בערב יום טוב לא יפוג טעמו, אסור לכותשו ביום טוב אפילו במכתשת קטנה. וכן במקומות שבהם נעשות פעולות הטחינה בידי משרתים גויים - יש אומרים גזרו חכמינו ז"ל שלא לכתוש ביום טוב אפילו במכתשת קטנה. ולהלכה, יש להחמיר בכל הדעות.

[משנ"ב תקג, טז; וראה שעה"צ כב-כד]

בהמשך לאמור: יש אומרים, שהיתר הכתישה במכתשת קטנה ביום טוב - בין בעבר, ובין בזמננו בשעת הדחק - אינו אלא במקומות שבהם אכן לא רגילים לכתוש דגן במכתשת קטנה, כמצוי במקומות שבהם נפוץ מאוד השימוש בדגן כתוש - כפי שהיה הדבר בבבל בתקופת חכמינו ז"ל - ולכן כותשים בהם כמויות גדולות, ומשתמשים לשם כך במכתשת גדולה. אולם, במקומות שבהם רגילים לכתוש במכתשת קטנה - כמצוי במקומות שבהם לא נפוץ השימוש בדגן כתוש, וכותשים בהם רק

האם מותר לרסק ירקות ביום טוב באמצעות מגרדת?

וביום טוב - מותר לפורר גבינה אף באמצעות מגרדת, אבל צריך לעשות 'שינוי' כלשהו, כגון הפיכת המגרדת. ואף ביום טוב אסור לפורר גבינה באמצעים שהם 'עובדין דחול' מובהקים, הדומים לטחינת חיטים בריחיים. ובדומה לאמור, מותר לרסק ירקות ביום טוב באמצעות מגרדת, אך נחלקו הפוסקים אם גם בזה צריך שינוי כמו בגבינה.

[שו"ע תקד, ג, ומשנ"ב יד ריח; ביאורים ומוספים דרשו, 9 ו'12]

איסור מלאכת 'הטוחן' בשבת וביום טוב, אמור רק לגבי גידולי קרקע. ויש אומרים שהאיסור אמור אף לגבי דברים שאינם גידולי קרקע, ואין הלכה כדבריהם; אולם, בכלי המיוחד לכך, אסור מדרבנן לטוחנם בשבת, משום שזהו 'עובדין דחול'; ולכן, לדוגמה, אסור לפורר גבינה קשה בשבת באמצעות 'מגרדת' (= 'פּוּמְפִיָּה'). ויש אומרים שבגבינה יש איסור טוחן לכל הדעות, משום שהטחינה הופכת אותה לדבר אחר לחלוטין ממה שהיתה קודם לכן.

* במלאכת 'הטוחן', ישנו כלל: 'אין טוחן אחר טוחן'. ולכן, לדוגמה, מותר לטחון - בכלי שאינו מיזעד לכך - מצה ל'קמח מצה', כיון שהחיטה שממנה עשויה המצה, כבר היתה טחונה קודם לכן.
* הטחינה בצורה שהדרך לטחון בה בבת אחת לצורך תקופה ארוכה, או בצורה שהיא 'עובדין דחול', אסורה ביום טוב אף לצורך 'אוכל נפש', ואף במקרה שלא היה ניתן לעשותה בערב יום טוב.
* בעת פתיחת ברז מים המחובר לדוד שמש, נכנסים אל הדוד מים צוננים ומתבשלים בחום המים שבדוד. ונחלקו הפוסקים אם מותר לפותחו ביום טוב, במקרה שבו אין צורך בחימום המים הנכנסים עבור יום טוב.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מהו מקור הכינוי 'כרפס' לטיבול הירק במשקה בתחילת ליל הסדר?

אולם, ניתן לקיים טיבול זה בכל סוגי הירקות, מלבד ירקות המרור (ראה שו"ע להלן, ה); וכפי שאכן נהוג בימינו, להשתמש בתפוחי אדמה, במלפפון, וכדומה. ויש שהסתייג מהשימוש בתפוחי אדמה.

[שו"ע תעג, ד, ומשנ"ב יט-כא; ביאורים ומוספים דרשו, 31]

חכמינו ז"ל תיקנו לאכול בליל הסדר ירק טבול במשקה לפני תחילת ה'סדר'. והמנהג הוא לטובלו במי מלח או בחומץ, כנ"ל. והמנהג הקדום הוא, להשתמש בירק ששמו 'כרפס', שאותיותיו הן: ס' פרך, כרמז לשישים ריבוא - שש מאות אלף איש, כמספר בני ישראל בצאתם ממצרים - שעבדו עבודת פרך במצרים; ולכן נקרא טיבול זה בשם 'כרפס'.

הלוח היומי

כ"ז באב | רבי יואל ב"ר חנניה יום טוב ליפא טייטלבוים זצ"ל, האדמו"ר מסאטמר, בעל דברי יואל

יארצייט:

תרמ"ט: רבי נח נפתלי ב"ר ישראל יעקב פוליר זצ"ל, מקוברין, בעל ברכות לעד.
תרפ"ט: רבי יעקב פרץ ב"ר יצחק אייזיק פרידמן זצ"ל, מגרוסורדיין, בעל אהלי יעקב.
תרצ"א: רבי ציון ב"ר שושן כהן יהונתן זצ"ל, ראב"ד ג'רבה, בעל ציון במשפט תפדה.
תשל"ב: רבי שלמה חיים ב"ר ישראל זצ"ל, מסאדיגורא, בעל דברים בעתם וחיי שלמה.
תשל"ט: רבי יואל ב"ר חנניה יום טוב ליפא טייטלבוים זצ"ל, האדמו"ר מסאטמר, בעל דברי יואל.

יארצייט הרה"ק רבי יואל ב"ר חנניה יום טוב ליפא טייטלבוים בעל ה"זיואל משה" מסאטמר

ה' נמצא איתנו גם בטיול

הרה"ק רבי יואל מסטמאר אמר: ראיתי לעורר, כי היות שבימי הקיץ בדרך כלל העולם לנסוע למקומות שונים, על כן כל אחד ישים אל לבו כי כבודו מלא עולם, ובכל מקום אשר בו נמצאים, חייבים לדעת ולהתבונן כי הקב"ה צופה ומביט במעשיו, ויודע יצר מחשבות לבו, ואם יתבונן בכל זה, יראה ורעד יבוא בו שלא יעשה קטנה או גדולה נגד רצון ה'.
(דברי יואל ח"ו - בהר)

אף כאשר אנו נמצאים בטיול ובסביבה שונה, נוהר להקפיד מאוד ולדקדק בקיום ההלכה, שהרי ה' נמצא בכל מקום ורואה את מעשינו

* חדש - שיעורים בפרק כיצד מברכין במסגרת תוכנית בזכות התורה (שלוחה 27)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il